

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy i. hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás-üzletében és a szerkesztőnél fogadtattak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXI. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
 Fél évre . . . 2 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** és fia könyv- és könyvnyomtatás-üzletében küldendők.

A Reichsrath elnapolása.

Zombor, 1898. június 20.

Már irtunk az osztrák Reichsrath elnapolásáról. Érdekesnek tartjuk e dologra vonatkozólag a következő felelte érdekes sorokat közölni:

A Reichsrath elnapolásának következményeit és eredményeit manifesztumokban és lapokban a legkülönbözőbb világítják meg és a legellenetesebb magyarázatokkal látják el. Ennek oka nemcsak a helyzet zavart volta, hanem egyszerűen az a különböző nézőpont, a melyből a kritikus kiindul. Van cseh és van német álláspont, valamint ezeknek számtalan elágazása: a klerikálistól a szociálistáig; van lengyel álláspont; van osztrák és van az egész monarchia szempontjából kiinduló álláspont. Mondanunk sem kell, hogy mi magyarok, ha tárgyilagossá akarunk lenni, nem csinálhatunk osztrák ügyek megítélésénél külön magyar nézőpontot; ezt megtartjuk a magyar politika számára; fölállítjuk azonban a monarchia erejének, összetartozásának és alkotmányos fejlődésének nézőpontját. Így is találunk elég nehézséget a helyzet fejleményeinek előrelátásában, tudjuk, hogy ezek a nézőpontok a legegyszerűbbek és legtermészetesebbek minden olyan nemzetiségre és tartományra nézve, mely egyedül a monarchiában találhatja fel fejlődésének és biztonságának zálogát. Már pedig azt hisszük,

hogy az exaltudók kivételével, Ausztria valamennyi nemzetisége és az osztrák állam tartománya, különbség nélkül, elfogadhatja azokat nemcsak lojalitásból, de érdekből is.

Ezekből a nézőpontokból kiindulva, a Reichsrath elnapolása alkalmával kibocsátott nyilatkozatok egyike sem fogja kielégíteni az elfogulatlan vizsgálót. Mert akár a csehek, akár a németek, akár a nagybirtokosok, akár a klerikálisok, akár a szociálisták nyilatkoznak: mind a nyelvrendeletek visszavonásával foglalkoznak és ezzel a kérdéssel szemben foglalnak pro vagy kontra állást, hogy azután visszafelé tekintve, levonják következtetéseiket az osztrák parlamenti botrányok és működés meddőségének okaira nézve. Egyiküknek sem jut eszébe, vagy legalább el nem árulja, hogy a monarchia ereje, összetartozása és békés alkotmányos fejlődése, még magasabb és fontosabb nézőpont, a melyből kiindulva, szintén el lehet és el kell itélni a botrányokat, valamint elő lehet állani azzal a követelménnyel is, hogy a nyelvkérdés rendeltessék alá a monarchia magasabb érdekeinek. Ha már így sem lehet azonban megoldani a nyelvkérdést, pedig ebből a magasabb álláspontból kiindulva, még ennek a rendezése is könnyebb, akkor legalább nem szabad ebből a szorosan belügyi és meddő politikai viszályból akadályt faragni sem a monarchia közös érdekeinek megítélése és megoldása tekintetében, sem azon termékenyítő osztrák feladatoknak az előkészítésével és megoldásával szemben, a melyektől a nép jóléte és előrehaladása függ; még kevésbé szabad a nyelvvizsaly miatt, botrányok színhelyévé és munkaképtelenné tenni a Reichsrathot.

Ebben az irányban pedig úgy hisszük, majdnem minden politikai tényezőnek vannak hibái és bűnei; a mig ezt be nem látják, mig ettől a harcomdortól el nem térnek, addig folytonos kockajátékot űznek, nemcsak az osztrák belbékével, hanem a monarchia érdekeivel és az osztrák alkotmányossággal is. És ha ezek sérelmet szenvednek, ezért a felelősség mértékének megállapítása nagyon alarendelt dolog. Magát a bajt kell megszüntetni és e felett szörzsalhasogatásba bocsátkozni nem szabad.

Pedig, sajnos, a parlament elnapolása után megjelent manifesztumok, többség és kisebbség részéről, egyaránt pusztán szörzsalhasogatásból állanak; egyedüli tartalmuk ezenkívül két dolog-

nak csak nem kivétel nélkül való konstataciója; és ez fényoldaluk; ez nyújtja az egyetlen reménysugárt a kibontakozás lehetőségére, a mi természetesen csakis a monarchia és alkotmányosság magas nézőpontjai útján érhető el, melyekből mi is kiindultunk. Azon két dolog, melynek konstataciója a rekrimináláson kívül, az osztrák manifesztumokban előfordul; a Magyarországgal való kiegyezés föltétlen szükségessége és a sajnálkozás az osztrák parlamenti viszonyok folytán a kiegyezés elé gürdülő nehézségek fölött, a másik az itélkezés a parlament meddősége fölött. A két dolog összefügg és bár mind a kettő pártfegyvert is képez, a hiba okozóinak lesújtása céljából, még sem hagyandó figyelmen kívül, sőt nagy fontosságot tulajdonítunk annak, hogy minden osztrák párt konstataálja a kiegyezés fontosságát és a parlamenti működés meddőségének veszélyességét. Ez a beismerés lehet a javulás és kijózanodás — bár késői — kezdete. És a mint ennek követelményeit az osztrákok vagy önkénynt levonják, vagy azoknak levonására kényszerítetnek: azonnal meg van a lehetőség arra, hogy a nyelvrendeletek esetleg megoldás nélkül is, a kiegyezés és általában a hasznos parlamenti munka útjából elháríttassanak, vagy ignoráltassanak. Alig csalódunk, ha azt állítjuk, hogy Thun Ferencz gróf nyári működése vagy legalább feladata abból fog állani, hogy ezen akadály elhárításának a formáját kitalálja és elfogadtassa. Ebből az érdekből indítja meg a tárgyalást egyesekkel és párttörédekekkel. Majd meglátjuk, milyen eredménnyel. Sikert csakis a monarchia azon érdekeinek előtérbe tolasával érhet el, a melyeket fentebb hangsúlyoztunk.

Kiviláglik végül az osztrák manifesztumokból az is, mekkora hiba volt — ezt akarta nálunk is az ellenzék — a kiegyezést pártzenvedély tárgyává tenni és milyen nehéz abból kibontakozni. De az is bizonyos, hogy ha az osztrákok szükségesnek tartják a kiegyezést, úgy ne kívánják azt egészen velünk megfizettetni. Ezt is követeli a monarchia érdeke!

Lepsényi ügye. A képviselőház elé a napokban terjesztette Schmid Gyula előadó a mentelmi bizottság jelentését Sakovszky István bejelentéséről, a melylyel Lepsényi megbotozását a Ház elé vitte, mint mentelmi sérelmet. A bizottság tudvalevőleg nem látta ebben az ügyben a mentelmi jog sérelmét. A mentelmi jog földadata, mondja a jelentés, hogy biztosítsa az ország-

A „BÁCSKA” tárcája.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin H. regénye.
 Fordította: Szöllösi Jenő.
 (Folytatás.) (16.)

Tizenötödik fejezet.

Körülbelül fél három órákor hagyta el a Donna Anna két mentőcsónaka az égő hajót s ezvezt a szárazföldre. A víz nyugodt volt, a tenger alig mozgott, gyenge északi szél fujt, az áramlat a part felé folyt.

A csónakban egy szót se szóltak; a matrózok komorak, durcásak, elvesztett minden holmijuk; az egész eljárásban valami titkot sejtettek. Akik aludtak, iszonyúan haragudtak a kapitányra, miért nem keltette fel őket azonnal, a többiek szintén, mért nem nézett azonnal utána, mikor az őrlt „tűzet” kiabált, a szivattyukat mindjárt működésbe lehetett volna hozni s a hajó egy része s jóságuk is megmenekült.

Szóltalanul haladtak tova a ködös éjszakában. Minden csónaknak volt lámpása, melyet egy legény meggyújtott s ölében tartott. A kapitány ladikjában a néger látta el a tisztiséget, aki most már egészen magához tért, de a kimerültségtől evezni nem tudott.

Az égő hajó mind messzebbre maradt el mögöttük, még csak egy kis pont látszik belőle, majd eltűnt egészen. A néger lámpásával a kapitány mellé húzódt, aki iránytűt tartott kezében, folyton a tű mozgására ügyelve s ennek eltérése után irányítván a ladikot. A második csónakban nem volt delejtű s így ez közvetlen az első mellett haladt. Így tartott ez a némaság egy kínos óra hosszat.

A távolban fényugár tűnt fel; világosság támadt, majd elhalványult s pár pillanatra rá ismét megerősödött. — Emberek! az emdeni világítótorony közelében járunk, szólt most a kapitány.

Senki sem felelt szavára, némán haladtak tovább. A kellemetlen esend csak az evezőcsapások törték meg. Nyugat felől sárgás világosság volt látható, majd

kivörösödött az ég alja és rézvörös lön töle a tenger tükre; a sűrű felhők közt hatalmas tüzgolyó tűnt fel: a nap s a tengert ijesztő lángvörösré festé.

— Rossz idő készülődik! — kezdé most ismét a kapitány, gondosan rejtve el a fölötti meglepedését — hisz szép időben a Donna Anna szinen maradt, azért várta neléz szívvvel a zivataros időt, mely a hajó roncsait a tenger mélyébe sodorja.

A szél még nem állt be, a sztrikület oszladozni kezdett s a nap mindmagasabba hágott.

— Laudahoi! Szárazföld! kiáltá a kapitány s egyenesen neki tartott a csónakjával.

Sárgás csik tűnt fel a horizonton, közeledvén feléje, mindjobban zöldült a csik, jobban volt látható; ki lehetett venni a fákat, a piros házfedeleket.

A csónak egyik ülésládájából egy kis piros és egy nagyobb hollandi zászlót vettek elő. A pirosat elől póznára huzzák, a hollandit a kis árbóca kötötték.

Nemsokára a parton is feltűnt a piros zászló, egy hosszú árbócrudon lengették; a part felől csakhamar csónak sietett, kis árbócan szintén piros zászlóval, a hajótöröttek elé.

— Part? kiáltá a kapitány az érkezők felé.

— Poroszország, Spiekeroog szigete, Friesland, hangzott a válasz.

— Hajónk elveszett, kiáltottak.

— Hol? kérdék a közeledők s körülnéztek a sziklás tengerparton?

— Tűz! volt a lakonikus válasz — Wangeroog felé — Donna Anna — van Heeren kapitány — én vagyok az! jelenté a kapitány.

A sziget emberei a hollandusokhoz értek s föl-váltották a kifáradt legénységet.

A friss mentőcsónak kifeszíté vitorláját s most mind a három csónak partnak tartott.

Egy kis felóra multán parthoz értek s valamennyien kiszállottak. A sziget lakossága — számszerint 120-an — férfi, nő, gyermek, élükön a pappal, kíváncsian várta őket.

Csendben mentek a lootse lakására, aki egyben másod alpartbiztos volt, azonnal áttizentek a szomszéd mezővároskába, Harlingba, mely a szárazföldön fekszik,

a kis szigettől mintegy félmértföldnyire. Bejelentették az esetet a partbiztosnak, aki még két harlingi lootse társaságában ájtott a szigetre.

Jegyzőkönyvet vettek fel, mint bukkantak a sziget lootsei a hajótöröttekre; van Heeren kapitány elmondta, hogy hajóját valószínűleg egy hirtelen megörlt kisegítő matróz gyújtotta fel. Az őrlt, annak ellenére, hogy Ben Halim jó negyedóraig emberfeletti erővel tartotta fogva, átugrott a hajó keremén s a négert is magával ragadta, utóbbi még megmenthették.

Ben Halim vallomása mindezeket megerősítette.

Ugy félhárom óra tájban, mintán a szivattyúk már áttizentek, elhagyták a hajót; négy óra felé már észrevették a szigetet, feléje tartottak, öt órára találkoztak a sziget mentőcsónakával.

— Hogy hívták azt a szerencsétlen embert, aki a bordon átugrott? kérdé a parti biztos.

— Sievers Pál, Párisból.

A biztos ezt a vallomást is felvette.

Miután a jegyzőkönyveket németül és hollandul is felolvasták, felhívta őket a biztos, írniak alá vallomásaikat.

Van Heeren aláírta nevét, utána Ben Halim, a hajó első kormányosa és még három matróz, akik a többiekét is aláírták, mivel azok nem voltak irástudók, de nevük után maguk huzzák három keresztet.

Erre valamennyien ámentek Harlingba. Ide érven,

a parti biztos azonnal strögnyözött Brémába; van Heeren pedig Hamburgba és Rotterdamba. A spiekeroogi parti biztos majdnem összes legénységével hamar utra kelt, hogy a leégett hajót felkeresse s amit lehet, megmentsen.

Szerencséjükre még szélvihar beállta előtt akadtak rá az égő hajóra, melyet a szél a sziget felé terelt. Mintán a tűzet rajta eloltották, erős hajókötölekkel „segeltjolsk”-jukhoz (egyárbócos) kötötték s kikötőjükkbe vitték.

A Donna Anna egész a vizszinég leégett; rakományja tiszta szenné vált, alig volt nyoma a sok holminak, csak a nyolcas deken állt még egy hordó, mely tűzet nem fogott; az ócska, nedves vitorlaváson, átázott kender, kötél, mely a hordót fedte, megövtá a gyújtó lángoktól.

gyűlésnek, mint a nemzeti szuverénitás egyik tényezőjének határozása teljes szabadságát. E függetlenségnek ki kell terjednie minden tagjára s ennek megvédésére szükséges az immunitás, a melynek terjedelme csak addig érhet. Hatóság ellen és magán személyekkel szemben a ház mindig arra törekedett, hogy a képviselőnek közjogunkban biztosított függetlensége és elhatárolása szabadsága épségben maradjon, megtorlását pedig a büntető törvénykönyv útjára terelte. Országos ügygyé e sérelmeket csak akkor tette, a midőn kétséget kizárólag bebizonyult, hogy a sérelem képviselői hivatalának gyakorlásában érte az illetőt. Lepsényi Miklós megtámasztása a Néplap szerkesztője ellen irányult s nem azért, hogy törvényhozói teendőinek gyakorlásában akadályozza meg. Mindezeknél fogva az ügy nem mentelmi sérelem s nincs is szükség további intézkedésre.

AMERIKÁBÓL AMERIKÁRÓL. (Virter Ferencz leveleiből.)

Kézir. AVINCULES.

XIV.

Jacksonville, Florida, április 27.

Nos, ime újra itt ülök a Jacksonvillebeli szállodában, megérkezve a tegnapi vonattal a mexikói öböl partjáról és elindulandó holnap New-York felé a „Seminole” nevű hajóval.

Befejeztem tehát megbízatásomat a „Dungeness” hajón mint tiszt, s emlékeimbe a csodaszép tropikus táj, a végtelen tenger s az abból ki-kibukkanó palmalombos szigetek ezrei, mint egy álom ködfátyolkepei vésődtek soha el nem felejthető.

Két hónapig tartott az út, illetve a megbízatás. Magyar fű létemre tehát eldicsékedhetem, hogy alig néhány havi ittlétem után keresztülvittem azt, amit bizony nem sokan mondhatják el magukról: önerőm és akaratomból küzdeni ki magamnak azt, amit itt a messze idegenben sem dobálnak úgy az ember után — a tisztit rangot az amerikai tengerészetben. Működésem a „Dungeness” hajón ugyan ez évre megszűnt, de kezembem az okmány, mely utat nyújt bármely más hajó tisztikarába.

A „Cumberland” szigeti szép napok még most is itt élnek lelkeimben emlékeztül. A nap forró aranyában ragyogó tenger; a tisztit kinevezés; a sziget erdeje, a kastély, a cimboraság vigalmi... mind megannyi örökkön élő emlék, miket ifjúságom derült illúziója üdüléssel fog megönni késő éveim melanchóliájának felvidítésára.

A kubai háború bizonytalansága és az attól való félelem következtében hajónk tulajdonosai — a Carnegie milliomosok — sokáig késleltették a déli expedíció elindulását, míg végre három hét előtt felvonódtak a lobogók s a fedélzet kis ágyújának három dördülése közben felhuzottak a horgony. A sziget partján lobogtak a kendők, ujjongott a hátramaradtok sokasága; s a szigetek mind távolabb maradt mögöttünk, míg nemsokára eltörpült egy vonallá a láthatár szegélyén...

A „Dungeness” déli irányt haladva, 3 napi út után először is a Biscayai öbölben vetett horgonyt, mely Florida keleti partjának legdélibb városa előtt — Miami — kanyarodik be a parton. E helyen van állítólag a világ legtisztább és leglátványosabb tengere. Messzerű az a gyönyör, mit az ivóvíz tisztasága viz és abban a millió bal, a tenger mélyének sejtellel teli, titokzatos képeinek látványossága nyújt. A nap átragyogja a vizréteget, megaranyozva a fenék homokját s mint egy mesebeli tündérvár, emelkednek a vizalatti várak, paloták sokadalma, miket a korallok messze végtelenig képeznek. A polypok (más néven „nyolckarú”, angolul „devil-fish”) félelmetesen sajátos szörnnyalkotmánya; a cápák, a tenger e hiénái; és a milliónyi sok szardínia... minden oly tisztán látható, mintha üveg választana el csak tőlük. Csaknem egy egész napot töltöttünk itt, halaszgatva a különféle vízi vadakat. Körülöttünk a temérdek néptelen, de a tropus florájával gazdagon ellátott szigetek emelkedtek ki a tenger tüköréből. Jobbra az „Old Rhodos” és balra a „Rodriguez” szigetek, előttünk pedig a Cape Florida palmái és erdei zöldültek e ponton.

A talált hordó hírére a parti biztos ismét kisetített a szigetre. Az ő jelenlétében verték csapra, hogy tartalma felől meggyőződjenek. Legnagyobb csodálkozásunkra vizet csapoltak belőle. Azonnal lepecsételték s a kis raktárba helyezték.

Masnap már a rotterdami biztosító társaság egy hivatalnok a járt kiün Hamburgból. Ennél a társaságnál biztosították be a Donna Anna rakományát. Meggyőződött a hordó tartalmáról, megnézte a kenderkocot s jelentést tett a látottakról a rotterdami központi hivatalnak.

Harmadnapra a biztosító társaság exportbiztosága is a szigetre ért, vizsgálatot indított a hajóron s az érdekes hordó ügyében. Jelen volt a vizsgálaton van Heeren kapitány, Ben Halim kormányos és a Donna Anna legénye is.

„Az örült matröz gyujtotta föl a hajót” — ez az egy a kapitány és a legénység vallomásának egybevetése után a bizottság előtt valószínűnek tetszett.

— Vettek-e már régebb is észre örülési tüneteket az ifjun? kérdé a bizottság elnöke.

— Igen, szolt a matrözök legintelligensebbje.

— Nos, mit?

— Nem rágott bagót, szolt ez a legkomolyabban.

— Egyebet nem? faggatta tovább az elnök.

— Nem ivott pálinkát.

— Ugy! nevetett az elnök.

— Igen! egyszer a tengerbe is köpte, mikor megkínáltam vele, szolt bele egy másik legény, még most is elszörnnyüködvé rajta.

— Ugy értem, magyarázta az elnök, nem követett-e el valami gyerekséget, bolondságot.

— De! felelt a harmadik legény, ahelyett, hogy pihent volna, egész éjszaka könyvből olvasott, sokszor nagyokat nevetett hozzá.

— St.-Pauliban sem akart a fekete Gretevel táncolni! szoval nagy bolond volt — kezdte ismét az első legény.

— Kapitány ur, fordult most kérdésével van Heeren felé az elnök, ön sohasem vette észre az ifjun, hogy elméje megháborodott volna?

Hajnal hasadtával a hajó Miami város elé érkezett. A lány szelben méltósággal hajlongtak az égbenyülő, büszke pálmák, melyek között a hatalmas szálloda fehér homlokzata sugárzott a kelő nap bitorában.

Miami városát a „seminole” indiánok alapították sok évvel ezelőtt, de a faj aztán elszórtódott s ami még hirmondól belőlük fennmaradt, az a néhány „seminole” szétzóródva. Az indiánusok kutyóit az idő eltörölte e tájról s csak a név — Miami — maradt meg, mely azon nyelven „boldog otthon-t” jelent. Miami tulajdonképpen nem is város. Néhány ház, a patika, a posta és a boltos bodei képezik a várost. A nagy szálloda fehérre festett faalkotás, mely téli vendégek üdülőhelye. Gyönyörűen néz ki messziről, de sokat nem ér. Április óta különben be van a szálloda zárva, a vendégek északra menekültek a hőség elől és maradt a szerencsés lakosság, mely a város mellett elterülő ananász és banaanusz stb. gyümölcsültetvények munkás népét képezi. Hetenkint 2-3-szor köti ki valami hajó e helyen a Nyugat-Indiáról, vagy Havanna s Key-Westből és ilyenkor van népség. Iskola, templom, törvénykezés nincsen; de igenis van egy újság a „Miami Herald”, mely megjelenik a hajók érkeztek s a new-yorki újságokból ollozza ki híreit a szerkesztő, ki nyomdása és egyuttal árusítója is lapjának.

A „Dungeness” yacht folytatva útját, ezután a Florida Keys nevű szigetekhez ment, több helyen horgonyt vetve halászat és vadászat céljából, míg végre befutottunk Key-West kikötőjébe. Ez a város átellenese Havannának és jelenleg telve van az amerikai hajóhaddal kikötője előtt. Az utcákat a Kubából menekülő amerikaiak egészen ellepik s a háboru előze igen érdekes hangulatot kelt.

Egy éjjel egyszerre az a hír terjedt el, hogy kitört a háboru és a „Dungeness” hirtelen felszedte horgonyait s menekülttünk, nehogy elfogják hajónkat. Csak a nyílt tengeren tudtuk meg a hír valótlanágát egy hajóról, melylyel találkozunk. Ekkor megváltoztatva az irányt, hajónk Havanna elé futott s ott megnéztük a spanyol hadihajókat; természetesen tisztas távolságból.

Következtek ezután a Dry Tortugas szigetek, Punta Rasa, Sanybel Island, Cayo Costa sziget, a Charlotte Harbor és Punta Gorda.

Ez utóbbi helyen a hajónk tulajdonosa valami fontos hirt vett titkárja által, ki vasuton ide utazott, tudva érkezünk azon sürgöny által, melyet Key-West-ben adtak fel. Valami fontos családi esemény vagy üzleti ügy lehetett a tudósítás, mert az utazás hirtelen abban maradt; a tulajdonos és vendégei vasuton visszautaztak Jacksonville s innen a Cumberland szigetre. A hajó most hazautazik, ahol leszerelik és nyugalmába vonják a jövő évig. Az én és még 2 tiszt működése feleslegessé válván, Punta Gorda-nál, mely a mexikói öböl partján fekszik, vasutra illtünk és ok Tampa felé, eu meg Jacksonvillebe utaztam, hogy holnap New-York felé vitorlázzak s elfoglaljam néhány hét múlva azt a rangot, melyre angazsálva lettem még március hóban, elindulandó Ausztrália felé.

Most zárom leveletem, mert késő este van már s ötkor kell felkelnem hajóm indulására. A vasuti mentemet Punta Gordától Jacksonvilleig, mely nagyon érdekes volt, New-Yorkból írom meg.

A kerékpár-egylet versenye.

A zombori kerékpár-egylet lapunk multkori számában jelzett versenye az idő jobbra fordulása következtében előkelő és szép számú közönség jelenlétében e hó 19-én, vasárnap tartott meg.

Ha tekintetbe vesszük, hogy ezen egyesületnek mily nehéz viszonyokkal kellett megküzdenie a közelmult időben, csak gratulálhatunk a rendezőségnek sikeréhez. Elismerés illeti azonban Zombor város intelligens közönségét is, hogy nagyban emelte megjelenésével az erkölcsi eredményt és így kockázat nélküli rendezéssel lehetővé tette, hogy a kerékpározás sportja annyit jeles bajnokát láthatunk ügyeskedésükben.

— Az egyes futamok barmulatnak mondhatók, ha elgondoljuk hogy a Sikarába bevezető út, kritikán aluli, valóságos nyaktörő volt. Minden esetre szerencse, hogy a verseny nagyobb baj nélkül megtörténhetett.

— Soba semmi olyat, ami óvatosságra intett volna, válaszolt a kapitány. Sievers Pál a megbízhatóság példányképe volt; jóra való, szerény ember; tengerész azonban nem volt.

— Nos, kormányos, maga vele együtt állt őrt éjente, szoljon, mit tett?

Nagyon sokat füstölt, szenvedélyes dohányos volt; sokszor úgy tetszett nekem, hogy opiumszivarokat szí; figyelmes volt, tisztességesen viselkedett. Így szolt Ben Halim meggondolt, határozott felelete.

— Kapitány ur, nem tudná-e ön megmondani, mi uton kerülhetett ama hordóba bor helyett víz? kérdé a vizsgáló elnök.

— Talány előttem. Rajnai borral vettem át a hordókat, ugy is fizettem: 1000 porosz tallért darabjáért s ama mainzi szállító számlája még meg van.

— Hát nem vizsgálták meg a hamburgi vámnál a hordók tartalmát, szolt az elnök, önmagának adván fel a kérdést.

— Nem, ezt nem teszik, ha idegen ér a városba, ki azt hitte, hogy kérdést intéztek hozzája. Ott csak bejelentik az áru faját, súlyát, bemutatják a fuvarlevelet, megfizetik a csekély rakodási díjat; mehetnek ki, be.

— Így hát a mainzi cég tévedésével, esetleg csalásával állunk szemben.

— Ki erősítene ezt meg, hisz most már lehetetlen a hordók tartalmát megvizsgálnunk, felelé van Heeren. Ezért a hordóért a cég felelős, tette aztán hozzá.

— Igen, attól teszi majd függővé a biztosító társaság az összeg kifizetését, magyarázta a szakértő.

A hajóronos megért vagy 400 tallért s majdnem ennyit tett ki a sziget kikötőjének a követelése, miért is a társaság átengedte ezt a spiekeroogiának.

A dolagnak itt elég lón téve és van Heeren, Ben Halim, valamint a legénység visszatért Rotterdamba.

Ott azonban a biztosított összeget sehogys se akarták oly könnyen kifizetni, mint ahogy azt van Heeren vélte és szívből óhajtotta.

(Folyt. köv.)

Általában leverőleg hatott, hogy a pécsi bicikli klub egyik disze Fekete Jenő, a főversenyt balesete miatt feladni kénytelen lett. A bezdáni ut valamelyik szállásáról egy kóbor sertés ép akkor szaladt ki, mikor legsebesebb iramban ment, a következő pillanatban a kormányrudon keresztül a vállára előre esett, egy darabig eszméletlen kívül is volt.

Mire dr. Sági Samu jelenlevő egyleti orvos s a fő kapitány a helyszíniére érkezett, már minden nagyobb vizsgálatás nélkül tul volt a veszélyen. A közönség, midőn a verseny színterére beérkezett, tüntető rokonszenv nyilatkozással fogadta, mi láthatólag jól is esett neki a történetek után.

Egyébiránt a főversenyben még többen is fölbortultak, de azért nem hagyták ott a mezőnyt, mondbatni gyönyörű spurthoz érkeztek be valamennyien.

A szabadkai sport- és kerékpár-egylet jó ismerősünk, Matkovits Miklós vezetése alatt ezuttal is kitétt magáért, testületileg jelent meg; a pécsi bicikli-klub többi közt két legjobb mérkőzőjét küldte. Ez csak nagyománys ragaszkodásuknak tudható be, mert ezen két egyesületben oly sportférffakat üdvözölhetünk, kik méltó viselői jelvényüknek, valahányszor a test és lélekfejlesztő tornagyakorlatok felkarolásáról van szó.

Nélkülözni kellett azonban a nagybecskereki virágzó testvér-egyletet, mely az idő rövidsége miatt későn kapva értesítését, nem jelenhetett meg ezuttal.

E tudósítást azonban nem töltönnék ki teljesen, ha fel nem említenék Thursky Jenő főkapitány előzékenységét, hogy kellő számú rendőrt bocsátott rendelkezésre s maga is azon volt, hogy emberei kellően szabadon tarthassák a verseny útját, így nagyban könnyített a rendezés helyes s körültekintő kivitelénél.

Igy hát Gozdu Elek vezetése alatt levő rendezőbizottság eredményeket konstatalhatott. A kik dijakat vittek, rá is szolgáltak, minék egyébiránt most nevezett elnök szoval is méltó kifejezést adott az érnék kiosztásakor.

A versenyt vacsora s a vendég-egyletek küldötti szórakoztatására virradatig tartó mulatság zárta be.

Hisszük is, hogy kellemes emlékekkel távoztak körünköl.

A verseny eredménye a következő:

I. Husz kilométeres főverseny. 1-ső lett Lauber Deesko (Pécs), 2-ik Szárits János (Szabadka), 3-ik Mamuzsits Péter (Szabadka), 4-ik Csirszka János. Valamennyien kitünő tempóban hajtottak. Lauber igazán remekelt itt is s az ország első országúti versenyzőjének mutatta be magát. Szárits hoz már többször volt szerencsén, ezuttal is megálta helyét. Csirszka, hogy jobb helyre nem juthatott, az a training hiányán kívül még annak tudható be, hogy utközi felborulásánál erős térdhorzsolást szenvedett. Tőle még sokat várhatunk.

II. 15 kilométeres egyleti zártverseny. 1-ső lett Marschall István Nagy-Becskereken lakó földünk, kitünő formában s tempóban jött, meglátszott az iskola, melyben a nagy-becskereki verseny pályán bő része lehet. Erős hajtás mellett oly kondícióban volt, hogy bizony nyoma sem látszott egész testét igénybe vevő erőfelfrésznek, a mit csak az tud igazán méltányolni, ki maga is kerékpáros. 2-ik Eirich László, ki ugyszólván kezdőből lett versenyfél. 3-ik Marschall Béla.

III. 10 kilométeres kezdők versenye. 1-ső lett Dolencsits János, 2-ik Harpf László, 3-ik Teofánovits Voisláv.

IV. Csiga verseny. Nyertese Szárits János, ki ügyesen állva maradt gépével, míg a többiek lassítással bajlódhattak s feldültek, mire egymagában körülhajtott.

V. Vigasz verseny. 3 kilométer. 1-ső volt Fekete Jenő (Pécs), 2-ik Teofánovits Voisláv, 3-ik Marschall Béla.

A fel nem sorolt versenyzők s nevezők részben indítás előtt, részben menet közben kiállottak.

J . . . . . S Z K . . . . . ly.

Ujdonságok.

József kir. herceg Ujvidéken. József kir. herceg, a m. kir. honvédség főparancsnok, vasárnap Ujvidékre érkezett s az ottani zaszóalj fölött szemlélet tartott.

Személyi hir. Báró Dániel kereskedelemügyi m. kir. miniszter vasárnap Ujvidékre utazott az ottani selyemgyár megtekintésére. Hivatalos fogadtatás — a miniszter kívánságára — nem volt.

Személyi hir. Dr. Hampel József egyetemi tanár, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelője, f. hó 18-án városunkban időzött s a megyei történelmi társulat gyűteményeit és a városi könyvtárt megtekintette.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Solyom Miklóst adótitázzé nevezte ki a szabadkai adóhivatalhoz.

Kinevezés. A szegedi kir. itélőtábla elnöke Schlieszer Armint díjas joggyakorokká nevezte ki.

Elöléptetés. Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium tanári testületének tagjai közül előléptek: Városy Tivadar igazgató és Korény-Scheck Vince tanár a VIII. fizetési osztály 1-ső fokozatába; Hollós Lipót, Kovács János, Pap József és Zanbauer Agoston a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába; Molnár János a IX. fizetési osztály 1-ső fokozatába.

Elöléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Matskassy Sándor bajai állami tanítóképzőintézeti rendes tanárt a VIII. fizetési osztály 2. fokozatába, Mihálicska István tanárt pedig ugyanazon fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Magyar János ujvidéki kir. alügyészt a szabadkai ügyészséghez helyezte át.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Csernay Ödönt a szabadkai kir. adóhivatalhoz adótitázzé nevezte ki.

Hivatalvizsgálat. A szegedi kir. itélőtábla elnöke, dr. Bernáth Géza folyó hó 18-án városunkban időzött. A zombori kir. járásbírósnál a május hó 1-én életbe lépett új ügyviteli szabályok gyakorlati alkalmazását vizsgálta meg. A legjobbat vizsgálat eredménye az volt, hogy mindhárom jegyzői iroda működése felett helyeslő elismerését nyilvánította. Különösen kitüntető módon adta tudtul teljes elismerését a járásbírósnak vezetőjének, Dömötör Pálnak és a bírói karnak az ügyek mintaszerű vezetéséért és az új kezelési szabályok pontos és céltudatos keresztülviteléért.

Zárviszágak. Az adai m. kir. földműves iskolánál a zárviszágakat folyó hó 26-án tartják meg.

Vármegyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor rendes évnegyedesi közgyűlést tartott dr. Vojnits István főispán elnöke alatt. A közgyűlésről részletes tudósítást jövő számunkban közlünk. Lapunkat azért zártuk le csak a közgyűlés után, hogy a netán előforduló fontosabb ügyekről referáljunk. Röviden tehát jelezhetjük, hogy a bizottsági tagok igen nagy számban voltak jelen. Általános érdeklődést keltett az üresedésben volt két ülőhely állásának, továbbá több bizottsági tagsági helynek a betöltése. A megejtett választásoknak eredménye a következő: az egyik ülőhely állásra egyhangú lelkesedéssel dr. Frank Mihály, főispáni titkár, a másik ülőhely állásra szintén egyhangúlag Kutasy József, hódásági szolgabíró, az ekként megüresedett szolgabírói állásra pedig Bakó Elek, közigazgatási szakmunkás választott meg általános éljenzés között. Az üresedésben volt bizottsági tagsági helyre megválasztottak: a közigazgatási bizottságba Latinovits János, a központi választmányba Jedlicska Béla és Vojnits József, a mezőgazdasági bizottságba Latinovits Géza, Fernbach János és dr. Hoffmann Károly, a gazdasági választmányba dr. Molnár Károly, az állandó választmányba Városhy Károly és a kulai járási mezőgazdasági bizottságba Schick Frigyes.

Személyi hír. Borsódi Latinovits János, főrendbírási tag a vármegyei közgyűlés alkalmából városunkban időzik.

Ebéd a főispánnál. Dr. Vojnits István főispán a közgyűlés alkalmából ma déli 1 órakor ebédet ad, a melyre hivatalosak: Bakó Elek, Bezeredy István, Deák Zsigmond, id. E. L. János, Jusits Lajos, Karácson Gyula, Koczkar Zsigmond, Kovacsich Máté, Krudy Géza, Kutasy József, Latinovits János, Latinovits Pál, Latinovits Gyula, Latinovits Géza, dr. Molnár Károly, Nikolits Izidor, Paloty István, Rácz György, Szemző István, Szemző Gyula, Szechenyi József, Szemző János, Szakall Adorján, Szechenyi Tamás, Scultety Jenő, Szokola Gyula, Sztankovits László, ifj. Vojnits István, Városhy Károly, Vissy József, Vojnits Máté és dr. Zalar István.

Ebéd az alispánnál. Karácson Gyula alispán tegnap Latinovits János tiszteletere ebédet adott, a melyre hivatalosak voltak: Latinovits János, Latinovits Pál, Latinovits Géza, Szechenyi József, dr. Molnár Károly, ifj. Vojnits István és dr. Balogh Ernő.

Jótekonyság. Bicskei Vojnits Mária, három Hoffer Vojnits Róza, Vojnits István bácsmezei főispán, Vojnits Sándor országgyűlési képviselő és Vojnits Oszkár, a néhai Vojnits Imre hagyatékából egy lóca földet és egy szabaddal házat ajándékoztak az Országos Fehérvári Egyesületnek.

Főgimnáziumunk érettségije. A sajtó, mint a közvélemény szócsové, egyik legsajátabb kötelességét mulasztotta el, ha kifejezésre nem juttatná azt a hatást, melyet főgimnáziumunk idei érettségi vizsgálatának lefolyása és eredményei nem csupán az érdekeltekben, hanem az oktatásügy iránt érdeklődő közönség szélesebb rétegeiben is keltettek. Az a szorongó aggodalom, mely az érettségi napjának közeledtével, valamint eddig, egy most is mind nagyobb erőt vett lelkünkön, örömmel hirdetjük, ezáltal merőben alaptalannak bizonyult s az érettségi vizsgálat megindulásakor mindjárt fel is szabadultunk a nyomása alól. Biztató jelenség volt már az a körülmény, hogy a vizsgáló bizottság az írásbeli vizsgálat alapján valamennyi jelentkezőt becsátotta a szóbeli vizsgálatra. De különösen jól eső érzés aradt el szívünkben, midőn láttuk, hogy a bizottság elnöke, dr. Platz Bonifác tanker. főigazgató s a kiküldött miniszteri biztos, dr. Hoffmann József min. titkár teljes harmoniában járunk el terhes feladatunk teljesítésében és szinte vetélkednek egymással abban, hogy segítségére siessenek azoknak az elfogódásukban szauandolag vergődő ifju lelkeknek atyai bátorításokkal s nemcsak humanizmusról tanuskodó gyöngédséggel s jóságokkal. Örvendőző tanui voltak annak is, hogy nemcsak a bizottság tanártagjai nem zavarták meg egy pillanatra sem a vizsgálatnál való közreműködésükkel ezt a főemelő összhangot, melyben a főigazgató és a biztos eljárása egyesült, hanem a testület, élén az igazgatóval, a zöld asztal mellől még a fehér asztalhoz is kivitte.

A mióta lapunk a közérdekek szolgálatába állott, még sohasem volt alkalmunk így együtt látni — nem hivatalban együtt tevékenykedni, hanem társaságban együtt szórakozni — a felsőbb tanbátóságok megjelent képviselőit és az intézet tanári testületét. Mi volt ennek az oka, nem tudjuk, nem is kutatjuk. Csak annak örvendünk — s ez a tapasztaltak után erős meggyőződésünk — hogy ezentul nem lesz ugy. S éppen azért örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a nagy közönség nevében is hálásan üdvözljük a szegedi tankertlet tudós főigazgatóját azon közbaját kielégítő s következményeiben minden irányban jótékony hatású kezdeményezéseire, melylyel mint ember is egyszerre meghódította szeretetünket és tiszteltünket, nemkülönben meggyőző tudós fiát, a miniszteri biztost, kinek mindenkit meggyőző szeretetreméltósága bizonyára nem kis mértékben járulhatott a régi állapot jobbra fordulásához.

Az intézet derék testületét pedig arra buzdítjuk és kérjük, hogy a kötelesség útján kivül, melyről soha le nem tért, járja ezentul ezt a most első ízben tört utat is buzgón, mert concordia parvae res crescunt s meg lehet győződve, hogy közönségünk általános rokonszerve fogja kísérni ez utjában, sőt szives-örömmel fog haladni rajta vele együtt maga is.

Az érettségi vizsgálat eredménye különben a következő. 15 jelentkező közül 3 bennmaradt miatt nem tehetett szóbelit; a többi közül 2, névszerint Brauner Zsigmond és Erhardt Károly jelesen éret, 1, Gál Rezső jól éret, 8, névszerint Herold Gyula, Ribiczey Kálmán, Tóth Árvay Márk, Telegdi Nándor, Trischler Aladár, Uhlmann Kamillo, Zsuffa Jenő egyszerűen éret, 1 pedig három hó múlva teendő javító vizsgálatra utasított a természettanból.

Szarvas Gábor szobra. Szarvas Gábor Adán született. Az adaiak őszinte szívvel áldoznak nagy fiuk

emlékének, országos gyűjtést indítottak, hogy szobrot emelhesse nek a híres nyelv tudósának. A hazafias törekvést teljes siker koronázta s a kész szobrot — az adaiak örömeire — vasárnap leplezték le. A leplezési ünnepélyen nagyszámú közönség volt jelen. Az ünnepélyi sorrendje a következő volt: 1. Hymnus. Eneklé az adai dalárda. 2. Burtik György dr. a szobor-bizottság titkára, előadja a szobor keletkezésének történetét. 3. Nagyságos Simonyi Zsigmond dr. egyetemi tanár a M. T. Akadémia küldöttének ünnepi beszéde. A beszéd végével a szobor leplezése. 4. Szigetvári Iván dr. tanár beszéde. Szarvas Gábor barátai nevében. 5. Vikár Béla a néprajzi társaság küldötte elszavalja saját költeményét. 6. Wolf József szoborbizottsági elnök átadja Ada városának a szobrot. 7. Szózat. Eneklé a dalárda.

Esküvő. Halász Gyula, temesvári állattenyésztési m. kir. felfügglő tegnap esküdtött örök hűséget öv. Kiss Ernőné szül. Gaál Piroška uróné.

Zilahai hangverseny. Zilahi Gyula, a nemzeti színház hírneves művésze, Zentán e hó 22 én az Eugen szálloda dísztermében hangversenyt ad.

Eljegyzés. Ifj. dr. Jarmaczky Sándor nagybecskerekeli ügyvédjelölt jegyet váltott Haverda Mariska kisasszonnyal, Haverda Boldizsár szabadkai ügyvéd leányával.

Nyilvános nyugtázás. Az új-szivaci dalárda pénztára javára felülültek: Zsupánszky Lyubomir 3 frt 50 kr, Drescher Ede 3 frt, Löbl Vilmosné, Löbl Jakabné, Szemző István és Gyula 2—2 frt, Scheckenberger Karolyne, Poór József, Rakita László, Harlikovits János 1—1 frt, dr. Neugebauer David, Maiszki Milos, Hunszinger Frigyes, Hanel Emil, Theisz Frigyes, Eimann Károly, Theodorovits Dasa, Csaszni Lajos, Ferdeckber Károly 50—50 kr. Bittermann Nándor pedig díj nélkül állította ki a meghívókat és a beépő jegyeket. Fogadják a nemes adakozók a dalárda mély halálját.

Eljegyzés. Wissinger Richard baesi kórállatorvos eljegyezte Zsigmond Gyula, pirosi jegyző leányát, Irénkét.

Zarvizsgák. A helybeli ír. népiskolában az évzáró vizsgák, amelyekre a t. c. szülők és tanfgy. barátok tisztelettel meghívottak, következő sorrendben fognak megtartani: f. hó 26 án délelőtt 8 és fél órakor a 3. és 4., délután 3 órakor az 1. és 2. vegyesosztályban, 27-én délután 3 órakor az 5. és 6. leányosztályban.

Öngyilkosság. Ugri Mária, Ugri Mihály helybeli tekintélyes polgártársunk 18 éves, szép hajadon leánya a napokban a kutba ugrott s ott lelte halálát. A szerencsétlen fiatal leányt gyógyíthatlan betegsége ejtette kétségbe s azért vált meg az élettől. Igaz részvét kísérte utolsó útjára.

Halálos szurás vacsoraközben. Keresnyei Ferenc és Priboda György ó-becei lakosok e hó 11 én mint deszkaszállító hajós munkások többedmagukkal Gardinovcznál a hajón vacsoráltak, vacsoraközben a két földi egymással trefalkozott. Priboda ez alkalommal megsértette Keresnyeit, mire ez őt torkon ragadván, a földre teperte. Priboda a vacsorázó bieskát ekkor ugy bele döfte Keresnyéibe, hogy menten szörnnyet várja méltó büntetésért. — Mindkettő verekedő természetű egyen volt O-becsen.

Öngyilkosság. Zentáról írják: Budai Pál kádár-mester, ki azonban iparát régi idő óta nem folytatja, f. hó 15 én az új szilip tulsó oldalán egyik fűzfára fel akasztotta magát. A hullat picézni induló gyerekek fedezték fel, de már ekkor Budai kiszendvedt. A szerencsétlen egyszer már revolverrel kísérte meg az öngyilkosságát, de ekkor könnyű szerrel megmenekült, bár a revolvergolyót testéből eltávolítani nem sikerült.

Vigyázatlanság áldozata. Topolyán Bicskey József 4 éves fiú szülei magára hagyva játszanı engedték. A kis fiú a szomszédságukban levő szárazmalomhoz ment s ott addig-addig játszadozott, míg keze a malom kerekéi közé jutott. A szerencsétlen fiú két újját a kerekék a szó teljes értelmében összemorzosták.

Pályázat. Zombor szab. kir. város tanácsa az 1:98. évi október hó 1-én megtűrlő városi kertészeti állásra pályázatot hirdet. A kertész javadalmazását képezi: 1. Évi 800 frt fizetés. 2. A kertészlakban szabad lakás. 3. A város tulajdonát képező két tővegőház és a hozzátartozó 400 □ önlly kert szabad használat. 4. A faiskolából elárultott gyümölcsök, díszfák és bokrok utáni jövedelem fele része. 5. A faiskola park és a többi városi ültetvények jókarban tartásához és kezeléséhez szükséges napszamosok költségei fedezésére 800 forint évi általán összeg. Köteles ennek fejében a kertész: 1. A mintegy 22 holdnyi faiskolát és amerikai szőlőtelepet jókarban tartatani, a szükséges csemeték szaporításáról gondoskodni, és egyáltalán mindent megtenni, hogy a faiskolában a kertészek megfelelő csemeték rendelkezésre álljanak és a hiányzó pótoltsanak, valamint új fajok beszerzessenek. 3. A parkban és a városban jelenleg létező ültetvényeket, valamint az országutakon lévő fasorokat jókarban tartani, a hiányzó fák és bokrok pótlásáról gondoskodni, nem értetvén ezalatt a sétányok üntözése és az ott és a parkban levő padok tartatása. Netán újabbban a város által létesítendő ültetvények tartatása külön megállapodás tárgyát fogja képezni, az e körül szükséges tervezési feltevélyi teendőket azonban díjtalanul lesz köteles ellátni. 3. Különösen köteles gondoskodni, hogy a park és a vármegyeház előtti sétány virágokkal, szőnyegnövényzetekkel, rózsákkal stb. kellőképp felszítve legyen, egyáltalán ugy ezen, mint egyéb teendőiben a kertész magát szorosban a kertészeti bizottság utasításaihoz tartani köteles. A kertészeti állás 6 évre töltetik be, jogában áll azonban a város közönségének a megválasztandó kertészt egyelőre egy évi próbaidőre alkalmazni és végleges alkalmazására iránt csak ennek letelte után határozni. Pályázni kívánók felhívottak, miszerint képesítést, családi állásukat, eddigi alkalmazásukat és vagyoni viszonyaikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 20-áig Zombor szab. kir. város tanácsához nyújtsák be. Bővebb felvilágosítások Gertinger Pál városi tanácsnok kertészeti bizottsági elnöknel, valamint Falcione Gusztáv és Koczkar Zsigmond kertészeti bizottsági tagoknál nyerhetők.

A kis generális halála. Egy topolyai fiú haláláról értesítette Mehala temesmegyei község előjárósága hivatalos ridegséggel B. Topolya község előjáróságát. A szerencsétlen fiú Hatala Józsefnek hívják, haláláról most a következőket olvassuk egy szegedi lapban: A halál párnája. Rejtélyes és megindító esetet ír temesvári levelezőnk. A nagyszentmiklósi vasúti vonalon a

Temesvár és Kisbecskerek közt közlekedő utasok mind ismerték azt a jóképű, vidám 14 esztendő kanászgyereket, a kis Hatala Jósikát, aki a vasúti töltés mentén legeltette a marhát és rendesen katonasapkát viselt. Valahányszor a vonat közeledett, ügyesen glédába vágta magát s peckesen szalutált az utasoknak, akik jókedvűen viszonyoztak a köszöntését s elneveztek „kis generális"-nak. A napokban, mikor a vonat arra a helyre ért, ahol a fiú Jóska a vonatot várni szokta, a vonatvezető hirtelen fékezni kezdett, de már későn, mert a gőzgép kerekerei már összevonták és eltérítették maguk elől az akadályt. A vasut emberei sajnálkozva ismerték fel az elcsonkított holttestben Hatala Jósikát, ki bizonyára aludni fektült a sínre s nem ébredt fel a vonat közeledtével sem. Katona sapkáját is ott találták a sínek mellett eléltelenített holtteste közelében.

Vaktában a fára lőtt. Baracsán történt Világos József tanyáján, hogy az udvaron levő baromfi valamitől megijedt és éktelen lármával futkosni kezdett. Világos József erre fogta régi rozsdás kétesövű pisztolyát és hogy visszarissza az udvarba a nyugtalan állatokat, odaállott a tanyaház sarkára és behunyva a szemét, elsütötte a pisztolyt. Ugyanabban a pillanatban, mikor a fegyver elsült, iszonyu sikoltással vágódott el a tanyás 14 éves fia, István. A golyó a fiu nyakszirtjébe furdott. Az apa odarobant a földön vergődő fiahoz, felnyalabolta, bevitte a konyhába és ott a padkára letette. Aztán újból elővette a kétségbeesett apa a pisztolyt és megtöltötte, hogy vele elpusztítsa magát. Borzalmasan megbató jeletet fejlődött erre ki. A halálosan megbésett fiu odakuszott az apjához, elkapta kezéből a pisztolyt és addig szirt, rimádkodott az apjának, hogy ne tegye még szerencsétlenebbé a családot, ne legyen öngyilkossá, míg végre az apa bajlott a fiu szavára és lemondott süttét szándékáról. Így adja elő ezt a szomorú esetet Világos István, ki jelenleg a kórházban fekszik. A fiu szavai szerint a szerencsétlenség csak ugy történetelt, hogy apja félretartotta a pisztolyt, mikor elsütötte és nem vette észre, hogy ő épen akkor futott el a lövés irányában.

Öngyilkos asszony. H. M. garai jómódu parasztagda a korcsmában bevett sok bortól jó kedvre langolva, zene és énekszóval ment baba. A felesége ezért neki szemrehányást tett, míg ő viszont szóval és tettleg bántalmazta az asszonyt. Ez annyira elkeserítette a szegény asszonyt, hogy mikor a házban mindenki lefeküdt, kiszökött a szobából és bele ugrott a kutba. Csak másnap hajnalban találták meg, de persze akkor már meg volt halva.

Írnok kerestetik. Julius hó 1-től kezdődőleg egy írnök kerestetik, aki a jegyzői teendőkhöz járjon. Évi fizetés 400 frt. A választásig ideiglenesen alkalmaztatik. Bővebb felvilágosítást Neszmírák Matyas jegyző ad Sztanisicson.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ június 19-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Tóth Vilmos, a főrendibáz elhunyt elnöke“ (arc képpel). — „Dacsó Gáspár haragja.“ Költemény Szász Istvántól. — Regénytár: „Dáma.“ Történelmi körkép. Irta Baksvay Sándor (Kinnach László rajzaival). — „Híres asszonyok: Beauharnais Hortense“ (arc képpel). — „A Rákócziak Párisban“ (II. Rákóczi Ferencné, Amália hessenrheinfelsi hercegnő arc képpel). — „Néhány szó Pilis-Csaba multjáról“ (képekkel). Váshelyi Gézától. — „A László gyermekmenhely Cirkvenicán“ (képekkel). „A 16 os huszárok száz éves jubileuma“ (képekkel). — „Margitay Dezső“ (arc képpel). — „A kyffhäusi német rege eredete.“ — „Veszprémmegye új főispánja“ (Fenyvessy Ferenc főispán arc képpel és képekkel a beiktatási ünnepélyről). — „A néprajzi muzeum.“ — „A hadi árbo.“ (képekkel: Tűzelés a hadi árboeről). — „Párisi divattudósítás“ (divatképpel). — Irodalom és művészet, Közintezetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. „A Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Újdonságokkal“ együtt 3 frt Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Közgazdaság.

Mit tegyünk szarvasmarha tenyésztésünk javítása érdekében

Nem szenved kétséget, hogy az ország szarvasmarhaállománya az utóbbi időben nemcsak számban, de minőségileg is jelentékenyen javult, mégis távol áll még a nyugati országok, nevezetesen Anglia, Belgium, Hollandia, sőt Németország szarvasmarhaállománya megett is; sem minőségileg, sem haszonhajtás tekintetében azokkal fel nem veheti a versenyt, azért leginkább, mert nálunk — egyes jobb gazdaságoktól eltekintve — nem részesítik a szarvasmarhaállományt olyan takarmányozásban, amilyen takarmányozásra annak okvetlenül szüksége volna, hogy erőteljes, hasznos hajtó állattá fejlődhesse nek.

Igaz ugyan, hogy a tenyésztés megválasztása körül sem járunk el mindenkor kellő szakértelemmel s hogy különösen kevés és silány minőségű bikát tartunk, mindez azonban távolról sem olyan káros befolyású, melyben az ország szarvasmarhaállománya csaknem mindenütt részestül. Szalma és hasonló anyagokkal való teleltetés mellett először is törpe marad az állat, mert ezek a takarmányok nem tartalmaznak annyi tápláló anyagot, amennyire az állatnak multhatlanul szüksége van, hogy testét gyorsan nagygyá növeszse. Ilyen takarmányozás mellett a tehén kevés tejet ad, az ökor nem bír el nagy terűt s így nem is hajtó olyan hasznos, mint aminőt hajtana jobb, megfelelőbb takarmányozás mellett. Az állattenyésztés igazán hasznos hajtó csak akkor lehet, ha az állatok megfelelő takarmányozásban részesülvén, nagyobb munka, illetve teteményképességet fejtenek ki, nagyobb, erőteljesebb fejlődnek s így nagyobb értéket is képviselnek.

Sajnos, sokkal több rét lett immár feltörve, felszántva, semhogy a meglévő az ország szarvasmarha-állományát eltarthatná; ez azonban magában véve még nem baj, mert a hiányt könnyen lehet mesterséges takarmányfélékkel, lóherével, lucernával, zabos búkkönynyel, répával stb. pótolni, annyival is inkább, mert ezek a takarmányfélék rendszeren nagyobb termést adnak, mint a természetes kaszálók. Hogy azonban a mesterséges takarmányfélék természetese nem terjed oly mértékben, a miként az kívánatos volna, onnan van, mert a magyar gazda csak olyan növényeket szeret természetien, amelyet a piacon azonnal értékesíthet s nem szívesen ad olyannak is földet, melyből csak közvetve lát hasznos s amelynek hasznosságát nem is minden gazda látja be. A lóherén kívül különösen a répa termelését kellene mindenütt felkarolni, mint a legjobb minőségű takarmányokét s a mennyiben talán nem áll nagyobb terület ezen célra az eddiginél rendelkezésre, legalább a talaj gondosabb előkészítésével a műtrágyák használatával kell a talaj termékenységét fokozni. Közvetlen dolog, hogy a gipsz vagy még inkább a szuperfoszfátgipsz mily hatatosan fokozza a lucerna és a lóherék termését s hogy mily óriási termést ad a répa, ha a vetés előtt 1 $\frac{1}{2}$ méter-mázsza szuperfoszfátot kap a talaj, kikelés után pedig 60—80 kgr. káli-salétromot kat. holdanként.

Egy vagy más módon, de mindenesetre gondoskodni kell arról, hogy bőven álljon takarmány rendelkezésre, mert csak ilyen módon tehetjük szarvasmarhatenyésztésünket jövedelmezővé, csak majd akkor, ha takarmányhiányt nem szenvednek az állatok, fordítsunk gondot a tenyésztés megválasztására is, előbb ha tesszük se lesz annak eredménye.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

koz- és váltó-ügyvéd.

Helyettes szerkesztő:

SZALAY FRIGYES,

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Törlesztéses jelzálogkölcsönök

4—4 $\frac{1}{2}$ % -ra,

kamatkozó kölcsönök II-ik helyre

5 $\frac{1}{2}$ —6 % -ra, utólagosan fizetendő
1 $\frac{1}{2}$ % jutalékért eszközöl gyorsan

HALMI MÓR

bank és jelzálogkölcsön üzlete

SZEGEDEN,

6—2

Korona-utca 22., saját ház.

Meghívó.

A „Titeli első takarékpénztár részvénytársaság”

t. c. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak

f. évi június hó 29-én délután 2 óraker
az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Napirend:

1. A tagok igazolása.
2. Az igazgatóság és a kiküldött választmány jelentése.

3. Az 1898. évi május hó 19-ig terjedő mérleg bemutatása s a mutatózó veszteségnek a tartalékalap, illetőleg az alaptőkeből leendő leírása.

4. Az alapszabályok módosítása.
5. A harmadik ponthoz képest az alaptőkének kiegészítése újabb részvények kibocsátása által.

6. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére felmentvény megadása.

7. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság megválasztása.

8. Két tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hiteljesítésére.

A közgyűlésben akár személyes, akár meghatalmazás útján csak azon részvényeseknek van joguk, a kik részvényeiket 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letétmentve letették. Nők is képviselhetik magukat meghatalmazás által, kiskoruk pedig gyámjuk által. Ilyen meghatalmazások a részvényekkel együtt az igazgatóságnál letétmentve hozzám f. évi június hó 15-én.
Kelt Titelen, 1898. évi június hó 15-én.

Az igazgatóság.

5376. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásba bevezelt Lok községben a képviselőtestületnek határozata alapján f. évi július hó 15-től kezdődő 4 havi időtartamra 25 frt havi fizetés mellett az ideiglenes kiegészítő végrehajtói állásra pályázatot hirdetek, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felerőltetett kérvényeiket hozzám f. évi június hó 30-ig d. u. 5 óraker terjesszék be.
Titelen, 1898. június 14-én.

Szemző János,

főszolgabíró.

2—1

Párisban aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szépítő szer, mely az arcbőrnek bársony finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elbárit mindenféle bőrképzést, u. m.: bőrtakát, májfoltot, szeplőt, pattanást stb., az ajkak természetes üdéségének fentartására különösen ajánlható; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr. — Nagy tégelynek 1 frt.**

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arcpor” az arcbőrnek frisséget, szépséget és a legtisztább fehérszínűt kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben kapható, u. m.: fehér, krém és rózsaszínben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb pipereszappan. Kittenőn tisztít és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJVIZ. Üdítőleg hat a foghúrsra s megedzi a fogakat meghámlásokból eredő s más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. — **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ.

Legjobb és megbízhatóbb szer a haj- és szakállnövesztésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél **ZENTÁN.**

ALAPÍTTATOTT 1820.

*—28

Zomborban: Szabó Nándor Péternél.

1980. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Topolya községben leküszönés folytán megürült, évi 250 frt javadalmazással egybekötött 9. számú gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik; felhívotnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevelel, katonaisgolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi magaviseletet igazoló községi bizonyítványal felszerelt sajátkezűleg irt kérvényüket **1898. évi július hó 1-ig** az eljárásságnál annál is inkább adják be, mert később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak. Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó rendőr ruházatát sajátjából köteles fedezni és a kiszolgált altiszteknek előny biztosítottatik.

Kelt B. Topolyán, 1898. évi június hó 12-én.

Jedlicska Mihály, Hank Mihály,
jegyző. 3—2 albiró.

Üzlet-átadás.

Közhirre teszem, miszerint Temerin nagyközségben a legnagyobb forgalmu téren levő

rőfös- és vegyeskereskedésemet

ez évi július hó 10-éig kedvező feltételek mellett átadom.

Érdeklődők alulirotnál kapnak felvilágosítást levélileg és az üzletben személyesen.

Kreczulov S. Vladimir

Temerin.

2—2

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy az üzletben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a beszerzési áron eladom.

Evdőszközök, kanalak, zsebkekek, ollók s más vasárúk.

Iróeszközök, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipaszárak stb.

Szives tudására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Kretschmar E. és Társa céggel **Attila kerékpárokr**a előnyös kötetést csináltam, miért is gépeimet a legolcsóbb áron számíthatom.
Gépek 10 frt havi részlettel felfelé.

Együttal ajánlom ujonnan érkezett **cement-kátrány faleszigetelő anyag,** **kátránypapír és Tinctoral,** a mely minden építkezésnél elmaradhatlan.

Kiváló tisztelettel

Ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fia tanoncul felvétetik.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Olcsó tűzifa.

Tisztelettel értesítjük a t. c. közönséget, miszerint a helybeli raktárunkban elhelyezett legjobb minőségű **bükkhasáb-tűzifa** méterolenkénti árát 12 frtról

11 forintra

szállítottuk le.

Cserhasábfát szintén a legjobb minőségben

13 forintért

adhatunk.

Roheim Károly és fiai.

3—2

1863. szám.

kig. 1898.

Hirdetmény.

Bezdán községben üresedésben lévő és évi 216 frt készpénzfizetés, nemkülönböztetve egyenruházattal javadalmazott gyalogrendőri állás betöltésére pályázatot nyitunk s felhívjuk az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **1898. év július hó 15-ik napjáig** bezárólag alulirt előjárásághoz nyujtsák be.

Kelt Bezdánban, 1898. évi június hó 15-én.

Bosnyák János,
jegyző.

Balla Ferenc,
bíró.

1876. szám.

kig. 1898.

Hirdetmény.

A melylyel Bezdán község elöljárósága meghirdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 3 korsmaéptület, névszerint a község belterületén levő nagyvendéglőt, a Duna partján levő u. n. révrendéglőt és a Zombor és Bezdán közt elhúzódó kongó-tégla műt mellett fekvő u. n. kozorai csárdát az 1899. évi 1-ső napján kezdődő 3 évre a községhez tanács-termében **június hó 29-ik napján délután 4 óraker** nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adja.

Tájékoztásul közöljük, hogy a nagyvendéglő évi házbére a most lejáró 3 éven át 1311 frt, a dunaparti vendéglő 1100 frt és a kozorai csárdáé 205 frt.
Kelt Bezdánban, 1898. évi június hó 16.

Bosnyák János,
jegyző.

Balla Ferenc,
bíró.

24604. sz.

alisp. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott vármegye központjában nyugdíjazások következtében megürült 330 frt évi készpénzfizetés, valamint 20 frt évi eszmapénzzel javadalmazott hivataliszolgai, ugy 264 frt évi fizetés és 20 frt eszmapénzzel javadalmazott örálloí állásra, mely állásokkal természetbeni ruházat jár, (évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, egy teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évenként 1 báránnyeléses mente, 4 évenként egy köppen) javadalmazott állásokra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanazon t. c. 17. §-ának c) pontjában körülirt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi július hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zomborban, 1898. évi június hó 8-án.

Alispán helyett:

Ifj. Vojnits István s. k.,
vm. főjegyző.

3—3